

Sisu

Ooperi tegevus toimub väikeses Inglise linnas Loxfordis kevadel 1900.

I vaatus

Loxfordi linnakese võimukandjad - linnapea, poliitseiülem, vikaar ja kirikukooli õpetajanna - kogunevad linna rikkaima daami, leedi Billowsi juurde, et arutada, keda kroonida sel aastal maiprintsessiks. Kuid, oh häda! Leedi Billowsi majapidajanna Florence'i teada on aga kõik Loxfordi ja selle ümbruse neiud nii või teisiti moraaltud. Lõpuks tehakse ennekuulmatu otsus: valitakse hoopis maiprints. Valik langeb Albert Herringule, kelle moraal teatakse olevat vähimagi plekita.

Lapsed virutavad Herringute juurviljapoest õunu. Lihunikusell Sid ajab nad minema. Sid õhutab Albertit ema käpa alt vabanema. Sid ja tema sõbratar Nancy on valinud Herringute poe oma kohtumispaigaks. Saabub "kombluskomitee" eesotsas leedi Billowsiga, et teatada Albertile teda ootavast õnnest, maiprintsi tiitlist, millega käib kaasas 25 naela suurune autasu. Albertile on see vastumeelne, kuid emalt saadud keretäis paneb asjad paika.

II vaatus

Viimased ettevalmistused kroonimispeoks. Albert saabki maiprintsiks. Linna prominendid peavad tema auks kõnesid. Ka Albert peab tänukõne. Peagi hakkab rumm, mille Sid Alberti limonaadi valas, mõju avaldama.

Albert jõuab koju, kiites pidu, eriti erilist limonaadi. Ta on tunnistajaks Nancy ja Sidi kohtumisele ning otsustab ka ise järele uurida, milline on ööelu väljaspool Herringute juurviljapoodi.

III vaatus

Järgmine pärestlõuna. Albert on kadunud. Nancy teab, et tragöödia sai alguse rummist. Keegi ei kahtle, et Albert on hukkunud. Lein on üldine. Ootamatult ilmub Albert Herring...

Synopsis

The opera is set in a fictitious English market town, Loxford in Suffolk, in the early summer of 1900.

Act One

A representative group of local worthies, schoolmistress, vicar, mayor and policeman gather at the home of the autocratic Lady Billows to discuss candidate's for the town's May Queen. Each candidate's suitability is brought into question, with reference to observations made by Lady Billows housekeeper, Florence. Ultimately the idea of a May King is mooted and accepted. This honour is to be given to Albert Herring, who, with his mother, runs the greengrocer's shop.

Sid, the butcher's delivery boy, encounters Albert in his mother's shop. Albert is clearly dominated by his

mother, and the arrival of Sid's girlfriend Nancy only serves to make him nervous and uncomfortable. When they have left the committee comes to inform Albert of his election to King of the May. Albert is less pleased by the honour and prize of 25 pounds than his mother.

Act Two

At the May Festival Albert is crowned King of the May. While he stumbles over his speech Sid laces his lemonade with rum, and he is immediately struck by hiccups.

Albert returns home later that evening, elated by his success and by the rum. While pondering his loneliness he overhears Sid and Nancy in the street outside discussing his being tied to his mother's apron strings. This provokes Albert to think of breaking free: he tosses a coin, and decides to go out and enjoy himself. When he has gone his mother returns home; hearing no sound she imagines Albert must already be asleep.

Act Three

The following afternoon Albert has still not yet returned home. It is presumed that he has had an accident and is dead. His eventual reappearance upsets those mourning his death, and his account of his drinking expedition shocks them further. He turns on his mother, accusing her of provoking him, and when the group of shocked townspeople has left him he assumes his position as master of the shop.

Benjamin (Edward) Britten (22. november 1913-4. detsember 1976) kuulub vaieldamatult XX sajandi kuulsamate nimede hulka muusikamaailmas, olles ühtlasi nimekaim inglise helilooja läbi aegade. Tema mitmekülgses loomingus on väga oluline vokaalmuusika, ja muidugi ooperid.

Benjamin Britten alustas muusikaõpinguid väga vara lauljatarist ema õhutusel. Juba 8. eluaastal loob ta oma esimesed helinid. 1929. aastast õppis Londoni Kuninglikus Muusikakolledžis kompositsiooni ja klaverit. 1934. aastast pärineb tema esimene väga kuulsaks saanud teos - "Lihtne sümfoonia", milles helilooja kasutas oma lapsepõlveteoste teemasid. Juba varakult ilmnevad tema loomingus meloodia-aine, fantaasiarikkus, huumor (nii haruldane muusikas), klassikalise vormi isikupärane tõlgendus.

B. Britten alustas oma tähelendu helilooja-, pianisti- ja dirigendina II maailmasõja tingimustes. Vaatamata keerulisele ajale saatis tema ooperit "Peter Grimes" 1945. aastal suur edu. Pärast seda moodustas Britten Glyndebourne'is sõpradest ja mõttekaaslastest koosneva *English Opera Grope*'i, mille esimeseks tööks oligi ooper "Albert Herring". Muide, kui "Albert Herring" lavale jõudis, oli toonane vanameelseks peetav kriitika ebameeldivalt üllatunud selle rahvapärasest lopsakusest ja rõõmsameelsest vulgaarsusest. "Võigas väike lugu" - sellise tiitli teenis Britteni ooper. Kriitika teine äärmus nimetas "Albert Herringut" "kontsentreeritud geniaalsuseks". "Tõde on kusagil vahepeal," arvab ooperi libretist Eric Crozier, kellega koostöös valmisid

B. Brittenil veel sellised ooperid nagu "Väike korstnapühkija", ja "Billy Budd" ning kes oli heliloojale tõeline mõttekaaslane mitte ainult ooperi loomisel, vaid ka Britteni läbimurdel uues muusikas.

Tänaseks on "Albert Herringut" mängitud kõikvõimalikes maades, ka Eestis ("Vanemuise" teatris 1978). Eriti populaarne on "Herring saksa keele aladel.

Guy de Maupassant (1850-1893), prantsuse kirjanik, kelle kirjanduslik pärand on mitmekülgne. Tema teoste kangelastele jätkub nii sarkastilisust kui ka südamlikkust. Alustas oma kirjanikukarjääri 1880. aastal G. Flaubert'i õhutusel. Tema kuuest romaanist on meile tuntumad "Bel-Ami" (1885), "Mont-Oriol" (1887), "Tugev kui surm" (1889).

Benjamin Britteni ooperid:

"Paul Bunyan", 1941

"Peter Grimes", 1945

"Lucretia teotamine" (*The Rape of Lucretia*), 1946, kammerooper

"Albert Herring" 1947, kammerooper, esietendus Glyndebourne'is 20. juunil 1947 helilooja juhatusel. "Vanemuise" teatris lavastatud 1978.

"Kerjuste ooper" (*The Beggar's Opera*), ballaad-ooper, 1948

"Me teeme ooperit. Väike korstnapühkija" (*The Little Sweep. Let's Make an Opera*), 1949. Estonia Teatris 1977.

"Billy Budd", 1951, esietendust juhatas helilooja.

"Gloriana", 1953

"Kruvipööre" (*The Turn of the Screw*), 1954

"Suveöö unenägu" (*A Midsummer Night's Dream*), 1960, esietendust juhatas helilooja

"Curlew' jõgi" (*Curlew River*), 1964

"Lõõmav sulatusahi" (*The Burning Fiery Furnace*), 1966, esietendust juhatas helilooja

"Kõhunud poeg" (*The Prodigal Son*) 1968

"Owen Wingrave", 1973

"Surm Veneetsias" (*Death in Venice*), 1973

Lavastusala juhataja

JAAN MIKKEL

Dekoratsiooniala juhataja

KÜLLI ROOT

Kostüümide juhendamist valmistanud

LIIS SOODE

Rekvisiidiala juhataja

KARIN LINDMAA

Jumestusala juhataja

ANNE KASTEHEIN

Valgus

EVALD RAADIK

Pealavameister

HEINO LILLIPUU

Kava koostanud MARE PÕLDMÄE

Kaane kujundanud HARDI VOLMER